

til at komme paa Spor efter Ting, som fortjene at efterspores, men med Hensyn til Præmissernes Rigtighed, Dokumentationen og de sluttelige Konklusioner tror jeg han befinder sig noget paa gyngende Grund. I det ærede Medlems Bemærkninger om Forholdene paa vore Sindssygeanstalter fandtes der utvivlsomt adskilligt rigtigt, jeg skal om et Øjeblik komme tilbage dertil. Alle vide, at der i Øjeblikket hersker en meget stor og for Befolkningen trykkende Pladsmangel paa vore Sindssygeanstalter. Fra Medicinalkommissionen vil der antagelig indenfor en ikke alt for fjern Fremtid kunde ventes Forslag til Afhjælpning heraf. Forslaget vil formentlig og forhaabentlig komme til at gaa ud paa, at der opføres en ny stor Statsanstalt med mindst 600—700 Pladser. At søge Spørgsmaalet løst ved en fortsat Oprettelse af smaa kommunale Sindssygeanstalter, tror jeg vil være meget uheldigt. Det vil altid være vanskeligt paa saadanne Anstalter at skaffe den Pleje og den virkelig specialkyndige Lægebehandling, som ere nødvendige i alt Fald for de friske, eventuelt helbredelige Tilfælde. Skulle de kommunale Anstalter vedblive at bestaa, ville de sikkert mest passende kunne bruges i Tilknytning til de store Statsanstalter som Anbringelsessteder for ældre, kroniske eller uhelbredelige Patienter fra disse.

Vore Sindssygelæger ere sikkert gennemgaaende særdeles dygtige Mænd, som fuldt ud staa paa Højde med deres Videnskab, men det samme kan ingenlunde siges om selve Ordningen og Administrationen ved vort Sindssygevæsen og om Forholdene paa vore Statsanstalter. I saa Henseende er Danmark desværre langt fra paa Højde med de mest fremskredne Lande. Man maa haabe, at den nye Anstalt, som vi tør vente snarligt Forslag om, maa blive en Mønsteranstalt efter de allerbedste udenlandske Forbilleder. Det er saa heldigt, at vi ikke behøve at søge langt bort for at finde saadanne første Klasses Forbilleder. Vi træffe dem i vort Naboland Sverige, hvis Sindssygevæsen er ordnet ikke blot ypperligt, men tillige forholdsvis billigt. At vi indrette en Mønsteranstalt, behøver derfor aldeles ikke at betyde, at det skulde blive en særlig dyr Anstalt, og det er jo kun glædeligt under Henblik paa vore trykkede finansielle Forhold.

Mod Lægebehandlingen paa vore Sindssygeanstalter er der, som ofte omtalt, neppe synderligt at indvende, derimod vist-

nok i ret høj Grad mod Opsynsforholdene, som selvfølgelig maa spille en meget vigtig Rolle baade i human og kurativ Henseende. Og her er det, at jeg maa give det ærede Medlem for Aarhus nordre Kreds (Sabroe) Ret i adskillige af hans forleden Dag fremsatte Anker. Arbejdstiden for Opsynspersonalet er gennemgaaende alt for lang, ofte 12—14 Timers Dagtjeneste og omtrent 12 Timers Nattjeneste, og der er alt for ringe og ubestemt Fritid baade daglig, ugentlig og aarlig. Ogsaa Boligforholdene ere, som det allerede er sagt, gennemgaaende utilfredsstillende. Medens f. Eks. paa den udmærkede Aandssvageanstalt Bregninge hver Plejerske har sit eget Værelse og Tjenestepiger under sig til at forrette det grovere Arbejde, er Forholdet paa vore Sindssygeanstalter endnu dette, at den egentlige Plejgerning og Tjenestepigegerningen ere forenede i samme Person, og ofte maa 2—3—4 eller flere dele Værelse, hvilket stemmer saa daarligt med Nutidens Krav, at man vanskeligt faar virkelig gode Folk til at finde sig i slige Forhold. Paa Bregninge er den kvindelige Betjening langt talrigere end den mandlige, paa Sindssygeanstalterne er den mandlige og den kvindelige Betjening omtrent lige i Tal. Jeg tror, det vilde være en heldig Reform at anvende fortrinsvis kvindeligt Personale ogsaa paa Sindssygeanstalterne. Det er maaske mærkeligt, men ikke des mindre faktisk, at selv voldsomme mandlige sindssyge lettere lade sig holde i Ro af Kvinder end af Mænd. Om det skyldes den Omstændighed, at Kvinderne have et medfødt, gennem umindelige Tider udviklet Greb paa med List og Lirke at faa Mandfolk, selv vanskelige, ja splittergale Mandfolk derhen, hvor de ville have dem, eller om det skyldes den Omstændighed, at der selv i den mest fortumlede Delirists Hjerne er blevet et Gran tilbage af Respekt for „das ewig weibliche“, skal jeg lade være usagt. Jeg tror ogsaa, det vilde være heldigt, om man kom ind paa i ret stor Udstrækning at indrette Bolig for gift Opsynspersonale, der kunde give den gode, humane Tone an og paatage sig Vejledning og Uddannelse af det mere vekslende ugifte Personale.

Der var en enkelt Ting i det Foredrag, det ærede Medlem for Aarhus nordre Kreds holdt, som jeg ikke paa nogen Maade kunde give ham Ret i. Det var, da han vilde have, at den højtærede Justitsminister uden videre skulde give enhver Rigsdagsmand Adgang til Straffe- og